

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 107. Quid in genere notandum sit circa dispensationes, & præcipuè
matrimoniales.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

scandali. 3. Inæqualitas Matrimonii, nisi con-
sanguineis vel affinibus nubatur. 4. Defectus
dotis competentis. 5. Conservatio facultatum
in eadem cognatione. 6. Merita petentis di-
spensationem. Plures vid. apud Sanch. d. 19. Kon.
d. 33. Hurt. 26. Perez f. 5. ubi notat, 1. quantò
gradus consanguinitatis vel affinitatis est pro-
pinquior, tantò requiri causam graviolem. 2.
Sæpe plures aggregatas causas sufficere, qua-
rum singulæ non sufficerent. Vid. etiam Dian.
p. 8. t. 3. R. 93.

Resp. V. Si quis dubitet, an habeat impedi-
mentum dirimens, v.g. contrahendi Matrimo-
nium cum certa persona, & adhibita diligentia
sufficienti non possit intelligere veritatem,
probabile est posse cum ea contrahere sine di-
spensatione, (nisi tamen præsumptio aliqua
sit pro impedimento) quia possessio stat pro
libertate contrahendi, Sanchez, Sanchius. Franc.
Lug. Bardi, d. 6. c. 11. p. 7. §. 11. contra Laym. &
Palaum.

A D D E N D A.

Quest. 107. Quid in genere notandum sit circa di-
spensationes, & præcipuè matrimoniales. R.
Multa de dispensatione dixi l. 1. n. 796. & seqq.
quæ hic supponi debent: quandoque tamen hic
ad illa remittam, sed prius adde sequentia.
§. 1. Ad omnem dispensationem, ut licita sit,
requiritur causa aliqua, etiam si Papa det circa
legem propriam, uti rectè cum communi Spe-
rell. decis. 109. Hinc est celebre dictum S. Bern.
De confid. l. 3. circa finem: *Ubi necessitas urget,*
excusabilis dispensatio est: ubi utilitas provocat, dispen-
satio laudabilis est; utilitas dico communis, non propria.

Tom. VIII.

M m

nam

nam cum nihil horum est, non plane fidelis dispensatio, sed crudelis est dissipatio. Et S. Th. 2. 2. q. 88. a. 1. O. ait: omnis dispensatio petita à Prælato debet fieri ad honorem Christi, in cuius persona dispensat, & ad utilitatem Ecclesiæ, quæ est ejus corpus. Et ideo aliqui Tò dispensare derivant à bis pensare, quia fieri debet maturè & consultò. Hinc, quando in matrimonialibus dicitur peti dispensatio sine causa, non est sensus, quòd nulla omnino sit causa; sed quòd petentes nolint causam exprimi: hinc dicitur eos petere ex certis rationabilibus causis annuoratorum moventibus; & pro justificanda retentoria causæ suæ potiùs offerunt multam pecuniariam ad sublevandas necessitates Ecclesiæ. Et in hoc casu executor dispensationis non debet inquirere in has causas, sed tantùm examinare, an reliqua narrata verificentur, uti rectè Sanchez l. 2. d. 35. n. 24. Krim. à n. 2105. Rosa De exec. litt. apoll. p. 1. c. 12. n. 23.

820. §. 2. Sperell. n. 27. ex Jure & Auctoribus ducit quindecim causas, quæ dispensationem justificant, & sunt: 1. personarum numerus. 2. Prærogativa meritorum. 3. Ætas tenera vel provecta. 4. Locus. 5. Tempus. 6. Pietas. 7. Utilitas populi. 8. Religio. 9. Utilitas Ecclesiæ. 10. Necessitas. 11. Scandalum. 12. Eventus rei. 13. Majus bonum, vel majoris malæ vitatio. 14. Futurum inde bonum. 15. Misericordia. De causis specialibus dispensandi in hoc vel illo impedimento, aliqua addam in num. 898.

821. §. 3. Si quis Papà inferior in impedimentis dispenset absque vera & sufficiente causa, vel absque causæ cognitione, saltem extrajudicialiter, dispensatio est invalida; quia impedimenta sunt

sunt leges Superioris, circa quas inferior non potest, nisi ex causis, quas probaret, & examinari vult Superior, non aliter concedens dispensandi potestatem; communis cum *Sperell.* à num. 10. & 34.

§. 4. Si Jus concedens dispensationem, expresserit rationem dispensationis, potestas dispensandi extenditur ad alium casum, in quo tenet illa ratio expressa; nec tum propriè fit extensio, sed casus iste alius ex tacita mente dispensantis includitur in altero, ratio enim allata deiecit omnes casus, in quibus illa reperiatur, *Gob. Abb. Sanch. & alii cum Sperell. decis. 112.*

§. 5. Dispensatio trahitur ad necessariò & de se connexa, sine quibus habere non posset effectum, uti habet communis cum *Sanch. l. 8. d. 1. Sperell. decis. 112. à n. 17.* alioquin censetur frustraneè data. Hoc non obstante, sublato per dispensationem uno impedimento remanet aliud, quia non sunt necessariò & de connexa; hinc tot requiruntur dispensationes, quot sunt impedimenta, *Gonz. ad Reg. 8. Cancell. Gob. n. 97. Sperell. n. 24.*

§. 6. Ordinariè dispensari potest cum absentem, cum dispensatio non spectet ad forum poenitentiae, sed sit actus jurisdictionis, quæ manet circa absentem: & ita declarasse *sacram Congreg. dicit Pignat. tom. 1. consult. 20. n. 9.* An hoc etiam teneat, quando in dispensatione additur, pro foro conscientiae, vel in foro poenitentiae, dicitur num. 956.

Q. 108. Quid præterea sit notandum circa potestatem Papæ in dispensando quoad impedimenta Matrimonii. R. §. 1. Putarunt *Ang. Henriq. & alii* Papam ex concessione Dei posse dispensare in omnibus